

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3339

Vragen van het lid **Voortman** (GroenLinks) aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *problemen met stemmen voor blinden en slechtzienden* (ingezonden 16 augustus 2012).

Antwoord van minister **Spies** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (ontvangen 30 augustus 2012).

Vraag 1

Herinnert u zich de experimenten die diverse Nederlandse gemeenten hebben gedaan bij de Gemeenteraadsverkiezingen van 2010, waarbij een stembus-hulpstuk (een soort mal) voor blinden en slechtzienden getest werd?

Antwoord 1

Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2010 is in een drietal gemeenten een mal gebruikt waarmee blinde en slechtziende kiezers zelfstandig hun stem konden uitbrengen.

Vraag 2

Kunt u aangeven hoe deze experimenten zijn geëvalueerd, of deze experimenten bij de Tweede Kamerverkiezingen van 2010 en de Provinciale Statenverkiezingen van 2011 zijn herhaald, en wat de bevindingen waren?

Antwoord 2

Overleg met de belangenorganisatie Viziris over de bevindingen heeft ertoe geleid dat het ministerie niet verder is gegaan met de ontwikkeling van een mal voor het huidige stembiljet, maar dat is besloten verder te gaan met het ontwikkelen van een eenvoudiger model stembiljet dat ook geschikt is voor gebruik door blinden en slechtzienden. De mal die in 2010 is ontwikkeld voor het huidige stembiljet is zodanig groot en complex dat veel personen uit de doelgroep daarmee niet goed overweg konden. Overigens is het aan de gemeenten die nog over de mal beschikken toegestaan deze beschikbaar te stellen in het stemlokaal. De gemeente moet bij het gebruik van de mal wel rekening houden met de opmaak van het stembiljet.

Vraag 3 en 4

Deelt u de mening dat het wenselijk is dat de 300 000 blinden en slechtzienden in Nederland zonder begeleiding in het stemhokje een stem kunnen uitbrengen, zodat de geheimhouding, waar kiezers recht op hebben, voor deze groep gewaarborgd is? Zo ja, vindt u de huidige regeling, waarbij het

blinden en slechtzienden toegestaan is een begeleider mee te nemen in het stemhokje, onbevredigend?

Deelt u de constatering dat stemmen een grondrecht is en dat de optie van machtiging voor blinden en slechtzienden in die zin nooit een volwaardige oplossing voor stemproblemen van deze groep kan zijn?

Antwoord 3 en 4

De regeling dat het vanwege een lichamelijke beperking is toegestaan om hulp te krijgen in het stemhokje is in de Kieswet opgenomen omdat ondersteuning in het stemhokje in het algemeen in strijd is met het stemgeheim. Voor de groep mensen met een lichamelijke beperking is het echter met ondersteuning toch mogelijk om zelf te stemmen. Uiteraard is het wenselijk dat een ieder zoveel mogelijk zelfstandig zijn stem kan uitbrengen. Daarom werkt het kabinet aan de ontwikkeling van een nieuw model stembiljet waarmee blinden en slechtzienden zelfstandig, met behulp van een mal, hun stem kunnen uitbrengen. Dat laat overigens onverlet dat ik van mening ben dat het stemmen via een volmacht een volwaardige wijze van het uitbrengen van een stem vindt. De mogelijkheid om bij volmacht te stemmen is een vangnet voor kiezers die ondanks alle voorzieningen toch niet zelf(standig) hun stem kunnen uitbrengen. Ook met een nieuwe model van het stembiljet zal het naar alle waarschijnlijkheid zo zijn dat er mensen kunnen zijn met een lichamelijke beperking die toch er niet in zullen slagen hun stem zonder hulp in het stemhokje uit te brengen. De mogelijkheid om ondersteuning te geven danwel bij volmacht te stemmen zal dus moeten blijven bestaan.

Vraag 5

Kunt u garanderen dat bij de komende verkiezingen alle stembureaus over ten minste één hulpstuk bij het stemmen voor blinden en slechtzienden beschikken, zodat deze mensen zelfstandig en geheim kunnen stemmen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Bij de komende verkiezing kunnen blinden en slechtzienden bij het uitbrengen van hun stem als gebruikelijk ondersteuning krijgen in het stemhokje. Overigens is ook bij alle stembureaus voor slechtzienden een loep aanwezig. Zoals in het antwoord op vraag 3 en 4 is aangegeven, werkt het kabinet aan een nieuw model stembiljet waarmee blinden en slechtzienden zelfstandig kunnen stemmen. Over de voortgang van dit traject bent u nader geïnformeerd met mijn brief van 28 augustus 2012 (kenmerk 2012/52828).